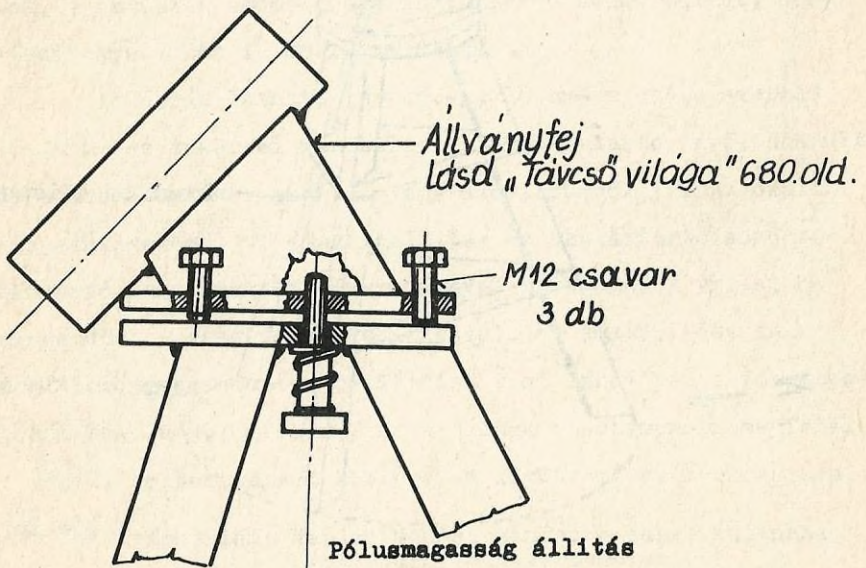

Távcsövünket csak abban az esetben használhatjuk eredményesen megfigyelésekre, ha mechanikája lehetővé teszi könnyű, rezgésmentes vezetését. A távcső világa című könyvben részletes leírást találhatunk a távcsőállvány megépítésére vonatkozóan. Az átlagos amatőrlehetőségek nagyon sok esetben nem mindenben teszik lehetővé az ott leírtak követését. Sok helyen el kell térni azoktól a megoldásoktól. Viszont az új, kitaposatlan utak, nem eléggé átgondolt megoldások, könnyen rezgésforrásként jelentkezhetnek. Műszerbörzénk célja kipróbált, bevált megoldások közzététele, lehetőségeink skáláját kiterjesztve.

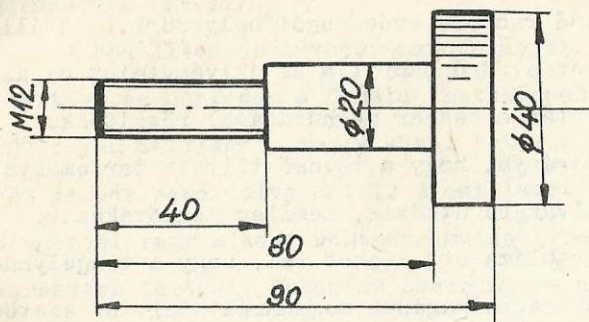
Először maradjon kiindulópontunk "A távcső világa"-ban leírt német szerelés. Megépítésénél a sok esztergályosmunka

1.sz.ábra.

és néhány anyag beszerzése jelenthet problémát.

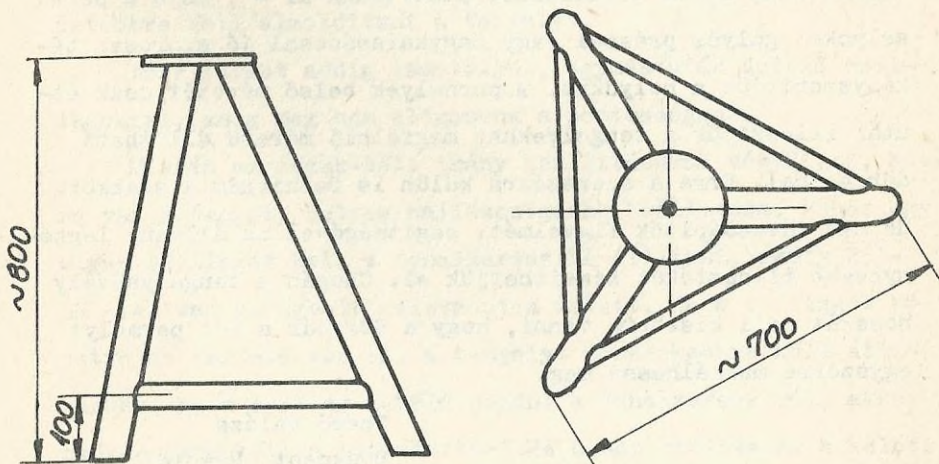
Induljunk ki a hordozható állványból. Sok állványon gyengék a talpállító csavarok. Lényeges kritérium: a talpállító csavar átmérője nagy, legalább 16 mm, az állványból kinyúló része legfeljebb 20 mm legyen ! Az állvány beállítása

sa után a csavarokat kontra anyákkal rögzítsük ! Ha megfelelő talpcsavarokat nem tudunk kialakítani, inkább egy-

2.sz.ábra. Állványfejrögzítő csavar

általán ne alkalmazzuk. Az állvány tájolását az állványfejen levő csavarokkal végezhetjük. Ezek hossza, így átmérője is kisebb lehet. Az oszlop helyett ez esetben az állvány fedőle-

3.sz.ábra. Állvány

mezéhez hegesztett, átkötőkkel merevitett háromlábú állványt is alkalmazhatunk /3.sz.ábra/. Előnye: kisebb átmérőjű, 35-50 mm-es csövekkel kell dolgoznunk. Továbbá az állvány fedőlemezének közepe alul is szabadon marad, az állványfej rögzítését a 2.ábra szerinti csavarral egyszerűbben végezhetjük. A csavar kiszélesedő részére erős rugót helyezünk. Az állvány betájolásáig ez a rugó szorítja az állványfejet az állványra. Beállítás után a csavar meghuzásával rögzítünk.

A megoldás hátránya, hogy a távcső tiltott tartománya, ahol a tubus az állványba ütközik, némileg megnövekszik.

A következő probléma ott léphet fel, hogy a tengelyhüvelyeket nem tudjuk esztergagépen megmunkáltatni. Ez esetben a perselyek nem illeszkednek pontosan a hüvelybe. Ezért a perselyek belső átmérőjét szűkebbre vesszük, külső átmérője megegyezik a hüvely legnagyobb belső átmérőjével. Ezután a perselyt és a hüvelyt reszelővel durván egymáshoz illesztjük - lehetőleg kupos felületeket alakítsunk ki - , majd a perselyeket golyós préssel vagy nagykalapáccsal jó szorosan bekényszerítjük a helyükre. A perselyek belső méretét csak ezután illesztjük a tengelyekhez megfelelő méretű állítható dörzsárral. Erre a szerszámra külön is felhívnam a szakkörök, de más távcsőépítők figyelmét: segítségével az állvány legkényesebb illesztékét készíthetjük el. Csupán a tengelyhüvely hosszát kell kisebbre venni, hogy a dörzsár a két perselyt egyszerre munkálhassa meg.

Szabó Balázs
Budapest, Uránia